

Rav is a Tannah, and argues

רב תנא הוא ופליג –

OVERVIEW

גמרא and ר' יוחנן both ruled that אבלים are not counted as part of the מנין. The גמרא challenged both their rulings from a ברייתא which states that אבלים מן המנין. Regarding רב the גמרא answered that רב is a תנא and can argue with a ברייתא. Regarding ר"י the גמרא answered that the ברייתא was discussing ברכת המזון (and not the שורה, which ר"י was discussing). תוספות explains why the same answer was not given for both רב and ר"י.

anticipates a difficulty: תוספות

לא בעי לשנויי כי תניא ההיא בברכת המזון כדמשני רבי יוחנן -

The גמרא **did not want to answer** the contradiction on רב from the ברייתא, **that the ברייתא is regarding ברהמ"ז as the גמרא resolved the question on ר"י –**

responds: תוספות

דנראה לו דוחק להעמיד כן ונוח לו טפי לומר דפליג¹ -

For it seemed problematic to the גמרא **to establish** the ברייתא and limit it to a case of ברהמ"ז (which the ברייתא does not mention), **and it was preferable** for the גמרא **to answer that רב argues** with the ברייתא.

derives something from our גמרא: תוספות

ומדלא קאמר רבי יוחנן תנא ופליג יש להוכיח דרבי יוחנן אמורא היה -

And since the גמרא **did not answer**, ר"י **is a תנא and argues** with the ברייתא (as it answered regarding רב), **we can prove that ר"י was an אמורא** (and cannot argue with a ברייתא -

דאי הוה תנא הוה משני כדמשני לרב -

For if ר"י was a תנא, the גמרא **would have answered**, 'ר"י תנא הוא ופליג', as it **answered regarding רב**.

anticipates a difficulty: תוספות

ואין להקשות דאמאי לא משני רבי יוחנן אנא דאמרי כרב² דתנא הוא³ –

And one cannot ask, but why did not ר"י answer I agree with רב who is a תנא, and argues with the ברייתא –

¹ However regarding ר"י the גמרא had no choice (see immediately in this תוספות) and had to answer ברהמ"ז.

² See 'Thinking it over'.

³ Tosfos previously stated that the answer of ברהמ"ז was a דוחק; why not say that ר"י agrees with רב?!

responds: תוספות

דרבי יוחנן לא היה מחזיק רב כתנא דפליג עליו בכל דוכתא -

For ר' did not accept רב as a תנא, since ר"י argues with רב everywhere.

ומיהו איכא נמי רבי יוחנן שהיה תנא -

However, there is another ר"י who was a תנא -

דתניא בשילהי דנזיר (דף סה,א ושם) וכמה שיעור תפיסה⁴ פירש רבי יוחנן⁵ כולי:

For we learnt in a ברייתא in the end of נזיר; 'and what is the size of תפיסה?

ר"י explained, etc.' It is obvious that this ר"י was a תנא since he is cited in a ברייתא.

SUMMARY

The ר' יוחנן ברהמ"ז does not seem to be discussing 'ואבלים מן המנין' of ברייתא. ר' יוחנן was an אמורא and considered רב to be an אמורא as well.

THINKING IT OVER

When the גמרא answers (on the very top of ח,ב) 'וכו' ברהמ"ז וכו' is the סתמא, is the תניא ההיא ברהמ"ז? (himself) ר"י (himself) who is giving⁶ this answer? or is it answering it, or is it דגמרא

⁴ The משנה (and ברייתא) there are discussing that when one moves a body found in the road one must also take (beside the body) the תפוסה (the earth surrounding the body). There are various opinion what this refers to. One cited the view of ר"י (בשם בן עזאי) as to how much the תפוסה is.

⁵ See תוספות there in נזיר ד"ה הוא who writes: לאו היינו ר' יוחנן האמורא אלא רבי יוחנן בן נורי

⁶ See (the תוספות by) footnote # 2.